

APSTIPRINĀTS
ar Izglītības un zinātnes ministrijas
2004.gada 17.septembra
rīkojumu Nr. 537

PROFESIJAS STANDARTS

Reģistrācijas numurs PS 0280

Profesija

Nodokļu ekonomists

Kvalifikācijas līmenis

5

Nodarbinātības apraksts

Nodokļu ekonomists var strādāt gan valsts iestādēs, gan privātajos uzņēmumos, darbojoties nodokļu jomā gan mikrolīmenī, gan makrolīmenī. Sagatavo normatīvos un metodiskos dokumentus, plāno finansiālo darbību, konsultē darbības virziena izvēles un nodokļu politikas jautājumos, ņemot vērā iepriekšējos, esošos un sagaidāmos ekonomiskos faktorus un tendences, kā arī gatavo pētījumus un sniedz prognozes.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Vākt informāciju par norisēm ekonomikā kopumā un organizācijā	1.1. Sistematizēt nodokļus, nodevas reglamentējošos likumus un normatīvos aktus, informatīvos materiālus nodokļu jautājumos. 1.2. Uzkrāt organizācijai veikto pētījumu un sniegto prognožu dokumentāciju nodokļu jomā. 1.3. Sekot pasaules ekonomikas attīstības tendencēm.
2. Analizēt saimniecisko darbību un procesus tautsaimniecībā	2.1. Analizēt pasaules ekonomikas attīstības tendences. 2.2. Analizēt nodokļu maksājumu plūsmu. 2.3. Veikt pārskatu un deklarāciju datu analīzi. 2.4. Analizēt nodokļu parādu ietekmējošos faktorus.
3. Interpretēt, formulēt un definēt darbības mērķus	3.1. Piedalīties organizācijas izmaksu matemātiskā modeļa veidošanā. 3.2. Formulēt un sagatavot metodiskos dokumentus.
4. Pieņemt lēmumu par mērķa sasniegšanas labāko risinājumu	4.1. Pieņemt stratēģiskās plānošanas lēmumus. 4.2. Kontrolēt un koriģēt pieņemtā lēmuma izpildes procesu. 4.3. Izvēlēties saimnieciskās darbības optimālāko risinājumu.
5. Prognozēt, plānot un optimizēt saimnieciskās darbības mērķus kopumā	5.1. Piedalīties organizācijas saimnieciskās darbības plānošanas procesā. 5.2. Kalkulēt saimnieciskās darbības izmaksu variantus, kas optimizētu nodokļu nomaksu. 5.3. Prognozēt pieņemto lēmumu finansiālos rezultātus.
6. Sniegt un saņemt konsultācijas nodokļu jautājumos	6.1. Konsultēt nodokļu, nodevu un citu valsts noteikto obligāto maksājumu normatīvo aktu piemērošanas jautājumos. 6.2. Konsultēt darbības izvēles un nodokļu politikas jautājumos, ņemot vērā esošos un sagaidāmos ekonomiskos faktorus un tendences. 6.3. Sagatavot vēstules un saņemt kompetentu iestāžu skaidrojumus nodokļu piemērošanas jautājumos.
7. Piedalīties normatīvo dokumentu izstrādē	7.1. Sagatavot normatīvo dokumentu projektus un metodiskos materiālus.
8. Veikt nodokļu maksājumu revīziju (auditu)	8.1. Veikt nodokļu maksājumu revīziju (auditu) juridiskajām un fiziskajām personām. 8.2. Veikt juridiskajām un fiziskajām personām nodokļu aprēķinus un revīzijas pēc procesa virzītāja pieprasījuma. 8.3. Veikt vienlaikus starpvalstu nodokļu maksājumu revīzijas (auditus).
9. Veikt nodokļu saistību izpildes novērtēšanu	9.1. Veikt nodokļu maksātāju riska analīzi nodokļu kontroles pasākumu objektu noteikšanai. 9.2. Veikt nodokļu maksātāju deklarāciju un pārskatu datu ticamības novērtēšanu. 9.3. Analizēt nodokļu kontroles darba rezultātus un efektivitāti.

Īpašie faktori, kas raksturo darba vidi

- Organizatoriskie – darbs tiek veikts gan individuāli, gan komandā.
- Psiholoģiskie – mainīgs darba ritms, liela apjoma informācijas uztvere, darbs pārmaiņu apstākļos.
- Tiesiski ētiskie – paaugstinātas korupcijas iespējas.
- Reprezentatīvie – organizācijas ekonomisko interešu pārstāvēšana.

Īpašās prasmes uzdevumu veikšanai

Spējas saskatīt kopsakarības, spriest abstrakti un analītiski, secinājumus izmantot optimālu lēmumu pieņemšanā.

Prasmes

Kopīgās prasmes nozarē	Specifiskās prasmes profesijā	Vispārējās prasmes / spējas
<ul style="list-style-type: none"> Spēja strādāt ar speciālām datu bāzēm Pārzināt grāmatvedības operācijas Orientēties banku un finanšu sektora darbībā Izprast un ievērot normatīvos aktus Analizēt saimnieciskās darbības un tautsaimniecības norišu ietekmi uz ekonomisko darbību īsākā un ilgākā laika posmā Lēmumu pieņemšanā izmantot ekonomikas teorijas, statistikas un citas metodes 	<ul style="list-style-type: none"> Pārzināt nodokļu sistēmu Veikt salīdzināšanu un izvērtēt saimnieciskās darbības sekas Veikt nodokļu aprēķinus Novērtēt saimnieciskās darbības vidi un tās ietekmi uz tautsaimniecību un otrādi Sniegt konsultācijas nodokļu jomā Izprast nodokļu aprites uzskaiti un kontroli Sagatavot pārskatus Veikt riska analīzi Veikt nodokļu maksājumu revīziju (auditu) 	<ul style="list-style-type: none"> Ievērot informācijas konfidencialitāti Lietot informācijas meklēšanas un atlases līdzekļus Ievērot profesionālās ētikas principus Plānot izpildāmos darbus un noteikt to prioritātes Veikt zinātniski pētniecisko darbu Sazināties svešvalodās un spēt pielietot saskarsmes psiholoģiju Prast prezentēt sevi un savu organizāciju Pārliecināt citus un argumentēt savu viedokli Lietot mūsdienu saziņas līdzekļus Datorprasme

Zināšanas

Zināšanas	Zināšanu līmenis		
	Priekšstats	Izpratne	Pielietošana
Makroekonomika			
Mikroekonomika			
Matemātika			
Saskarsmes pamati			
Kvantitatīvās metodes ekonomikā			
Vadīšanas teorija			
Lietvedība un korespondence			
Starptautiskie ekonomiskie sakari			
Starptautiskā ekonomika			
Uzņēmējdarbības ekonomika			
Tirgzinības			
Statistika			
Ražošanas un pakalpojumu organizēšana			
Vadīšanas grāmatvedības un kalkulācija			
Nodokļu grāmatvedība			
Finanšu grāmatvedība			
Nodokļu kontrole			
Nodokļu informācijas sistēmas			
Nodokļu sistēma ārvalstīs			

Muitas likumdošana			
Civiltiesības			
Uzņēmējdarbības finanses un kreditēšana			
Prečzinība			
Lietišķā etiķete			
Finansu analīze un riski			
Svešvaloda			
Datormācība ekonomistiem			
Darba aizsardzība			
Finanses un nodokļi			
Uzņēmējdarbības loģistika			
Starptautiskās tirdzniecības tiesības			
Krimināltiesības un kriminālprocess			
Komerctiesības			
Vadīšanas lēmumu pieņemšana			
Personāla vadīšana			
Administratīvās tiesības			

Profesijas standarta izstrādes darba grupas sastāvs:

- Kārlis Ketners - Dr.oec., Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektors;
- Aivars Krastiņš –Dr.oec., as.prof., Rīgas Tehniskās universitātes Muitas un nodokļu katedras vadītājs;
- Ināra Avotiņa – Valsts ieņēmumu dienesta Galvenās nodokļu pārvaldes Nodokļu administrēšanas organizācijas daļas priekšiece;
- Diāna Lākute – Valsts ieņēmumu dienesta Personāla vadības pārvaldes Personāla stratēģijas un analīzes daļas priekšiece;
- Ināra Šmite – Valsts ieņēmumu dienesta Juridiskās pārvaldes Tiesību aktu daļas priekšiece;
- Vanda Veisa – Valsts ieņēmumu dienesta Personāla vadības pārvaldes Personāla attīstības daļas priekšiece;
- Aivars Gulbis – Mg.oec., pr.doc., Rīgas Tehniskās universitātes Inženierekonomikas fakultātes Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūts;
- Māra Pētersone – Mg.oec., Rīgas Tehniskās universitātes Inženierekonomikas fakultātes Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūts Kursu vadītāja;
- Aldis Čevers - Mg.iur.,pr.doc., Rīgas Tehniskās universitātes Inženierekonomikas fakultātes Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūts.

Profesijas standarta eksperti:

- V.Andrējeva, LR Finanšu ministrija, valsts sekretāre.
- A.Latišs, Valsts ieņēmumu dienests, Galvenā muitas pārvalde, direktora vietnieks.
- N.Jezdakova, Valsts ieņēmumu dienests, ģenerāldirektora v.i.
- N.Rudzītis, Valsts ieņēmumu dienests, Iekšējā audita pārvaldes Muitas un sistēmu analīzes daļas priekšnieks.